
Darwinova teorie? Je jednoduchá a pochopí ji každý

Marek Vácha: „Na počátku 21. století však již nejde o to, zda mezi vírou a vědou, biblí a Darwinem, stvořením a evolucí rozpor je nebo není...“

O co tedy ve skutečnosti jde v tomto sporu přesahujícím více než jedno století, se pokusil zodpovědět autor tohoto tvrzení ve své přednášce, která se konala ve středu 14. dubna v 18 hodin v Husově kapli Českobratrské církve evangelické v Praze 8 Libni. Přednášku na téma „Evoluce - ohrožení, nebo výzva pro křesťanství?“ pořádala Husitská teologická fakulta Univerzity Karlovy.

Mgr. Marek O. Vácha, Ph.D.

Marek Vácha zosobňuje přímé pokračování tradice ustavené v 18. a 19. století v Anglii i jinde v Evropě, kdy většina přírodovědců té doby patřila k duchovnímu stavu. Marek Vácha (*1966) je katolický kněz; vystudoval Přírodovědeckou fakultu Masarykovy univerzity v Brně obor molekulární biologie a genetika, teologii studoval v Olomouci a v Bruselu.

Zúčastnil se dvou přírodovědeckých expedic do Antarktidy (1997 a 2000). Je přednostou Ústavu etiky na 3. Lékařské fakultě UK, učí biologii a náboženství na Biskupském gymnáziu v Brně. Vede semináře zaměřené na vztah křesťanství a ekologie, zabývá se tématy evoluční biologie a lékařské environmentální etiky, publikuje v odborných i popularizačních časopisech.

„Jsou dvě základní knihy pro naše poznání – Bible a Kniha přírody,“ energicky zahájil přednášku Marek Vácha, „my jsme! – a to je největší unikum boha a přírody; její studium je veskrze teologickou záležitostí...“ Vědecká erudice molekulárního biologa a genetika podaná angažovaným projevem, vše prostupující citlivost a silné zapojení fantazie dokázalo vtáhnout a udržet pozornost publika zcela zaplněné Husovy kaple. Odlehčit a zpřehlednit tak složité téma dokázal autor, jako zkušený pedagog pracující převážně s mladými lidmi, použitím rozsáhlého obrazového doprovodu čerpajícího jak z přírodovědeckých disciplin botaniky, zoologie, genetiky, antropologie a dalších, tak z oblasti sakrálního i světského výtvarného umění a literatury. Rozhodně své posluchače nijak nešetřil a na jejich znalosti, úsudek a fantazii kladl stejné nároky; chtěl, aby v určité chvíli nebyli věřící, nýbrž ateisté, agnostici, darwinisté, a neustále tak připomínal, že jeho přednáška je napůl biologická a napůl teologická. Shrnul předchozí teorie vedoucí k Darwinovi a Darwinovu teorii ani nepodceňoval, ani nepřeceňoval: „Darwinova evoluční teorie je jen jedním z pokusů, jak interpretovat tento jev,“ řekl Vácha. „Před přírodovědci i před teology stojí dva typy problémů - nakolik je existující evoluční teorie pravdivá a zda je Darwinova interpretace tohoto jevu správná. Křesťanství se vymezuje proti tvrzení, že Bůh = Příroda a že posledním výkřikem evoluce je člověk. Biblické zázraky nejsou evoluční, jsou prudkým vpádem do lidského života a člověk není vrcholem evoluční pyramidy.“ Přednášející kněz a přírodovědec seznámil své posluchače, jak sám řekl, s „bezpečnou definicí“ evoluce a s důvody, proč se podle něj Darwinova evoluční teorie tak ujala, rozšířila a přestála zprvu bouřlivé reakce teologů: Darwinova teorie je totiž elegantní a jednoduchá a pochopí ji každý...“ Vědecké poznání přírody stejně jako poznání boha se vyvíjí, teorie, kdysi revoluční a převratné, se postupem let ukazují jako slepá kolej, stávají se částí historie a svědky zápasu, který člověk svádí s tajemstvím. Podvečerní setkání v Husově kapli ale mělo ještě další dimenzi, těm, kdo si přišli poslechnout přírodovědecko-teologickou přednášku, navíc poskytlo nečekané duchovní cvičení a útěchu opřenou o pevný řád, který neustále se proměňující svět postrádá nebo my ho nevidíme.

Auguste Rodin: Thought, 1893-95, Musee Rodin, Paris
(Marie Kohoutová)

